

Forraad, som Loven kalder det, til at bøde paa deres Brøstfældighed. Paa den anden Side er det ogsaa vist, at der er mange, ialfald flere Kirker, der have Evne og Forraad, og som af deres Indtægter ville kunne undvære Noget til at komme de Kirker til Hjælp, som trænge til Udbedring. Men saa behageligt, det nu end kan være for Kirkeministeriet at faae en saadan Ret, som Lovforslaget tilsigter at meddele, og saa behageligt, det end kan være for uformuende Kirker at blive hjulpede paa denne Maade, saa har dog denne Sag sine mislige Sider. De Kirker, der siges at eie sig selv, have hidtil været betragtede som juridiske Personer; de have deres egen Bestyrelse med Undtagelse af de saakaldte Stiftskirker, der bestyres umiddelbart af de vedkommende Stiftsforrigheder, og de have deres særegne Fonds. Nu at gjøre Indgreb i denne deres Formue imod Bestyrelsens Villie, er jo at gjøre Indgreb i den Ret, som Kirken har til at besidde sin Formue urørt, og en juridisk Person har jo den samme Ret til Eiendommens Uforfrænkelse, som Grundloven hjemler enhver Privatmand. Men jeg maa indrømme, at Kirker i Almindelighed og navnlig disse Kirker ikke ere Eiendom som almindelig Eiendom, thi om de end i en vis Henseende kunne siges at tilhøre den Menighed, der bruger Kirken, saa har dog Menigheden ikke den samme Dispositionsret over den som over andre Menigheden tilhørende Eiendomme. Imidlertid er Menigheden dog i flere Henseender interesseret i, at Kirkens Formue bevares. Jeg vil ikke tale om det Behagelige for Menigheden i at have et velvedligeholdt og smukt indstyret Gudshuus, hvor Diet ikke stødes ved et faldefærdigt Udseende og paa denne Maade mindes om Tingenes Forgængelighed, men der er to Henseender, hvor Menigheden har meer end almindelig Interesse i, at Kirkens Formue bevares. Den Artikel, hvoraf jeg før oplæste en Deel, indeholder i Slutningen en Bestemmelse, der kan blive meget generende for en Menighed, hvis Kirke ikke har Evne og Forraad til at hjælpe sig selv, og det er den Bestemmelse, der siger, at hvis Kirken ikke kan hjælpes ved Laan og Forstrækning fra andre Kirker, skal det tages under Overveielse, hvorvidt den maa kunne hjælpes

ved Sognemændenes Tilflugt; Menigheden og Sognemændene ere altsaa interesserede i, at Kirkens Formue bevares saameget som muligt. Det kunde saaledes meget godt tænkes, at en Kirke, der før havde haft Evne og Forraad til og virkelig havde ydet Tilflugt til en uformuende Kirke, selv kunde blive trængende til at erholde et Tilflugt, og det kunde dernæst tænkes, at der paa den Tid, den var trængende dertil, ikke var Evne eller Forraad hos andre Kirker, og at man da blev nødt til, hvad Loven kalder at hjælpe ved Sognemændenes Tilflugt; det vilde da være dobbelt trykkende for Menigheden, at den nu maatte af sin egenomme bære Udgifter, som den af sin Kasse tidligere havde hjulpet Andre at bære. Og paa, at dette Forhold ogsaa kan indtræde, har man et Exempel i Slagelse St. Pederskirke. Dens Formuesomstændigheder have tidligere været mindre gode, og den fik i 1840 et Laan af Storehedinge Kirke, som den afdrager; imidlertid er dens Stilling saaledes forbedret, at den nu er een af de Kirker, som der er Spørgsmaal om at paalægge Bidrag til uformuende Kirker, hvoraf sees, at der saaledes foregaaer Forandringer i en Kirkes Formue. Der er en anden Artikel i Loven, nemlig 2—23—10, som jeg skal henlede Opmærksomheden paa; den siger: „Kjøbstæder, som Aul bruge, bør og billigen, medmindre de sær Benaadning derpaa have, eller og andre Midler have, deres Kirker at holde vedlige med, at give Tiende...“ Heri ligger indirekte, at naar de have Midler til selv at holde deres Kirker vedlige med, blive de frie for at give Tiende. Men nu er det aabenbart, at naar Regjeringen i Henhold til det Udkast, der foreligger, naar det bliver til Lov, benytter den Bemyndigelse, der gives den, til at paalægge formuende Kirker at give Bidrag til uformuende, saa tabes den Afgang til at blive fri for at give Tiende, som der er givet Kjøbstæderne Udsigt til i Lovens 2—23—10. Vil man nu indvende, at der aldrig nogensinde kan blive Spørgsmaal om Anvendelse af denne Lovbestemmelse, maa jeg tilbagekalde i Erindringen en Sag, som blev reist i 1845 og endelig afgjort ved Højesteretsdom i 1846. Det var Storehedinge Kirke, der reiste en Sag imod